

i hvert Fald vilde Bestemmelser, som dem, der her have været foreslaaede fra forskellige Sider, komme til at virke som Næringsstat paa Landhaandværkerne. Jeg skal kun derom sige, at jeg tror ikke, at Landbruget som saadant er interesseret paa nogen Maade i at drive Landhaandværkerne fra Landet tilbage til Byen. Tværtimod! Vi have gennem dem en ved mange Lejligheder særdeles ønskelig Hjælp i en nærver Bending. I Reglen er jo Landbruget saaledes stillet, at det til daglig ikke kan underholde en just meget stor Arbejdsstyrke, men paa enkelte Tider af Aaret have vi Brug for mange Arbejdsfolk; og saa sende vi Bud til Kristen Mærer og Per Skomager og sige: Vilde I ikke komme og hjælpe os en Dag med Østen eller paa en stærkt travl Højedag, og de saa en ekstra Dagleje derfor, og de ere godt fornøjede dermed, og Vandmændene ere ogsaa godt fornøjede med at have en saadan Reserve til at tage en Haand i med. Af den Grund tror jeg ikke, at man fra Landbrugets Synspunkt set skal tilstræbe ved Næringsstat at drive Haandværkerne inden for Købstadgrænsen. Men er dette nu ogsaa i og for sig hensigtsmæssigt at saa lagt en Stat paa Bygninger, som omfatte Boliger? Nu have De jo vel set, at der er Forslag oppe om at fradrage de allerfjæreste Bygninger. De ærede Medlemmer fra Esbjerg og Grenaa foreslaa at fritage Bygninger, der ikke have 1,500 Kroners Assurancesum. Regeringsforslaget nøjes med at fradrage Bygninger til 1,000 Kroners Assurancesum. Jeg skal erindre om, at der for denne Værdi af 1,000 Kr. eller 1,500 Kr. kun kan være Tale om de allerfjæreste Hytter, om de allerfjæreste Hytter (Modsigelse). Saa vil De bare slaa op paa Finansloven (Münterhed), saa vil De se, at der skal bygges et Hus, og det er beregnet til 3,000 Kr., der skal bygges en Stald til en Skovfoged, og den er beregnet til 3,600 Kr. (D. Scavenius: Det er for dyrt!). Saa, det er for dyrt. I Finansudvalget klipper man rigtignot noget af og nedlægger det med nogle Hundrede Kroner, men ikke desto mindre forekommer det mig dog, at det viser, at for 2—3,000 Kr. bygges der ikke saa særdeles meget, det tror jeg heller ikke. Altsaa ganske vist vil der være Hule paa Landet, som kunne blive fritagne inden for de Grænser, som her ere nævnte. Men er det nu egentlig ønskeligt at saa en saadan Grænse opstillet, der præmierer de fletteste Boliger? Jeg hørte forleden Dag det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (B. Holm) udtale sig med Rædsel om en Melstat og en Brændevinsstat. Det var Statter baade paa Spise og Drikke, og han

frøgtede for, at den Dag skulde komme, da vi fik en Stat ogsaa paa Vand og Lust. Jeg kunde have mindet det ærede Medlem om, at det have vi allerede; i alt Fald her i København betale de jo Vandstat, og de have jo deres Bygningsstat. Altsaa i Virkeligheden ere disse Ting bestattede. Men er det Vejen, vi skulle videre ad? er det ikke netop det modsatte, skulle vi ikke se at sætte en Præmie paa at saa bedre Boliger? og det sker ikke ved at fritage de fletteste for Beskatningen. Arbejde vi ikke just i det Spor at saa Boligerne og de mindste Boliger gjort saa uhyggelige som muligt? Jeg nærer oprigtig den Mening, at vi ved at arbejde for at tilvejebringe mere hyggelige Boliger vilde have udrettet mere, end man tænkte at naa ved nok saa moralske Love. Naar, der er allerede fra det ærede Medlem for Københavns 4de Valgkreds (Scharling) gjort opmærksom paa, at vi ved at drage en Grænse af 1,000 eller 1,500 Kr. vilde komme til under Beskatningen ogsaa at inddrage det mindste Landbrug, som vi særlig have gjort os til Talsmænd for at fremme, udvikle og mangfoldiggøre saa meget som muligt. Og naar vi saa have gennemgaaet alt dette, saa er det, hvad vi i Almindelighed have i de sædvanlige Landkommuner. Jeg tror ikke, at der er noget af disse Statteobjekter, som i Virkeligheden egnede sig til at paalægge en saadan Stat. Men det gælder de almindelige Landbrug, og der er andre Kommuner, der ere anderledes stillede, og hvor Forholdene ere væsentlig forskellige, og der kunde helt andre Betragtninger blive rigtige og maa ogsaa gøres anvendelige. Den højtærede Minister saade, at hans Lovforslag var ikke andet end en videre Udvikling i det Spor, som vi hidtil have gaaet i. Vi have haft en Beskatningslov, ordnet for Flæsker, vi have en for Frederiksberg, og vi fik en i Fjor for Taarnby-Sundby Kommune, og dette er akkurat det samme. Ved alle disse Love har man medregnet en Beskatning paa Bygningsværdien. Saa, det er rigtig nok, at i denne Beskatning, vi have fremmet i de forskellige Love, der er Bygningsværdien iberegnet, men den højtærede Minister maa erindre, at den er ingenlunde gjort til det eneste til Grund liggende Statteobjekt. Vi have Købstadbeskatningen af 11te Februar 1863, hvor hele Matrikuleringen blev gennemført, og de der tilsvarende Stattevedtægter. Der er Købstædernes Grundstatter blevne beregnede i Genhold til Assurancesværdien for et Moments Bedkommende, men tillige er med iberegnet Grundenes Værdi og Beliggenhed. Der er tidligere mange